

از کویندگان کتب و قع
دیوان

میسلمشدهی

www.ketab.ir

محمد قمران

با مقدمه
تقری اسیری افسندة

۸۸۷۵۷۳۷

سرشناسه: میلی هروری،
 میرزاقلی، -۹۸۴ق
 عنوان و نام پدیدآور: دیوان میلی مشهدی؛
 از گویندگان مکتب وقوع / [میرزاقلی میلی هروری]؛
 تصحیح محمد قهرمان
 مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۳.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰۰-۰۹۴۵-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فهرست نویسی قبلی
 یادداشت: چاپ دوم، ۱۴۰۲
 رده بندی کنگره: ۹۱۳۸۳/د۹۱۳۷/PIR
 رده بندی دیویی: ۸۵۴/۸۱۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۰۹۸-۸۳م

www.ketab.ir

دیوان ملی مشهدی
از گویندگان مکتب وقوع
محمد تهران
به کوشش: مهدی سعادت
با مقدمه مرتضی امیری اسفندقه

چاپ دوم | بهار ۱۴۰۲ | ۳۵۰ نسخه

مدیر هنری: مسعود چترروز | امور چاپ: محمدامین رضاپور |

چاپ و صحافی: موسسه انتشارات امیرکبیر

دفتر مرکزی: تهران، ضلع جنوب شرقی چهارراه مخبرالدوله، پلاک ۲

شماره تماس: ۰۲۷۵۱-۳۳۹۰۰ | کدپستی: ۱۱۴۳۸۱۷۸۱۸

همه حقوق مادی و معنوی این کتاب برای مؤسسه انتشارات امیرکبیر محفوظ است.

amirkabirpub.ir

فهرست

۷	مقدمه
۹	پیشگفتار
۳۹	غزل‌ها
۲۳۱	رباعی‌ها
۲۳۷	متفرقات
۲۴۷	قصاید
۳۶۹	ترکیب‌بند - ترجیع‌بند
۳۸۱	تعلیقات
۳۹۱	فهرست‌ها
۳۹۳	اهم لغات، کنایات، ترکیبات و تعبیرات...
۴۱۳	کتابنامه

مقدمه

در اواخر مهرماه سال ۱۳۷۱، روزی در خدمت شادروان استاد احمد گلچین معانی بودم. سخن از میلی مشهدی به میان آمد که استاد بر سر مزار او رفته و عکسی چند به یادگار گرفته بودند. من با آن که علاقه‌ام بیشتر متوجه شعرای سبک هندی است تا سخن سرایان وقوعی، گفتم اگر نسخ خوبی از دیوان این شاعر خراسانی فراهم شود، کار تصحیح اشعارش را سامان خواهم داد.

استاد گفتند هزار و پانصد بیت از اشعار وی در خلاصه‌الاشعار آمده است و این قسمت از تذکره را خوشبختانه استاد عبدالعلی ادیب برومند در اختیار دارند، می‌توان عکس آن را از ایشان طلب کرد.

این تقاضا به عمل آمد و استاد ادیب برومند، تصویر اوراق مورد نیاز را با گشاده‌دستی مرحمت فرمودند. تشکر از لطف و بزرگواری استاد بر بنده فرض است.

خود من هم عکس نسخه ناقص و مغلوطی از شاعر را داشتم که جزو جنگی است و آن را در سال ۶۴، از هند به خاطر اشعار دانش مشهدی تهیه کرده بودم.

می‌دانستم که نسخه‌ای خوش خط ولی ناقص از دیوان میلی در کتابخانه ملی ملک مضبوط است، عکس آن را با دو برگ از تذکره

عرفات العاشقین، در زمستان همان سال از کتابخانه آستان قدس رضوی گرفتم.

استنساخ دیوان را به کمک این مأخذ به پایان بردم، اما کار کامل نبود. در سال ۷۵ عکس نسخه متعلق به کتابخانه موزه بریتانیا را به لطف دوست گرامی، آقای دکتر حسینی بدخشانی، به دست آوردم. شایسته است که در همین جا مراتب سپاس خود را به حضور ایشان تقدیم دارم. این نسخه بسیار مغتنم بود و در تکمیل نواقص سودمند افتاد.

با آن که دیوان شاعر را چهار پنج سال پیش آماده کرده بودم، ولی به سبب کارهای دیگری که پیش آمد، نتوانستم دست نویس خود را با فیلم خلاصه الأشعار متعلق به کتابخانه دانشکده ادبیات مشهد به مقابله درآورم و نیز تنظیم مقدمه و تدوین یادداشت‌ها و تعلیقات به تأخیر افتاد. در بهار ۱۳۸۰ بار دیگر کار را به دست گرفتم. خداوند را سپاس گزارم که توفیق اتمام مرحمت فرمود.

نسخه آماده چاپ را در آریل تابستان به مرکز خراسان شناسی سپردم. متأسفانه چند ماه بعد، از پشت بد بنده یا شاعر، آن دستگاه که می‌توانست منشأ خدمات مفیدی باشد، به تعطیلی کشانده شد. تشکر از گردانندگان محترم مؤسسه انتشارات امیرکبیر بر بنده فرض است که چاپ دیوان این شاعر جوان مرگ خراسانی را متقبل شدند. توفیق روزافزون آن بزرگواران را در ادامه خدمات فرهنگی آرزومندم.

محمد قهرمان

مشهد - اسفند ۱۳۸۰